

แด่ทุก ต้นกล้า ความฝัน

ประวัติศาสตร์ กรณีศึกษา
และเส้นทางการต่อสู้
สู่รัฐสวัสดิการ

ชัชวาลย์ ธรรมบุษดี

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

b1665 7846
012568168
i 22649104

แต่ทุกต้นกล้าความฝัน

๒๕๖๖ ๕.๒๕ ๕

เชษฐรัมย์ ธรรมบุษดี

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	9
คำนำผู้เขียน	11
รักษาความฝันและชีวิตของผู้คนด้วยรัฐสวัสดิการถ่วงน้ำหนัก	16
01 ความสำเร็จของอารยธรรมมนุษย์	
ที่เรียกว่า “รัฐสวัสดิการ”	39
รัฐสวัสดิการเป็นมากกว่านโยบาย	42
สองร่างของปัญหา	43
ความเป็นธรรมผ่านมุมมองชีวิตมนุษย์	45
แนวคิดรัฐสวัสดิการในโลกทุนนิยม	48
02 สวัสดิการหลากหลาย	55
เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยรัฐสวัสดิการ	59
สวัสดิการในเงื้อมเงาทุนนิยม	60
สวัสดิการสังคมกำหนดความสัมพันธ์ชีวิตในสังคม	63

03 ความท้าทายในโลกเสรีนิยมใหม่	69
ต้นทุนและผลได้ในรัฐสวัสดิการ	71
การเปลี่ยนแปลงของระบบทุนนิยม	72
การทำทหายด้วยตรรกะเสรีนิยมใหม่	73
สู่ระบบไร้รัฐสวัสดิการ	74
สวัสดิการและทุนนิยม: อนาคตที่เป็นไป(ไม่)ได้?	76
04 รัฐสวัสดิการนอร์ดิก: โลกที่ดีไม่ใช่เรื่องอุดมคติ	81
ออกแบบสังคมให้คนไม่รู้จักความจน	82
เงื่อนไขเฉพาะของรัฐสวัสดิการแบบนอร์ดิก	85
จากการต่อสู้ทางชนชั้นสู่รัฐสวัสดิการ	92
เบื้องหลังสวัสดิการแบบนอร์ดิก	94
ตัวอย่างสวัสดิการในกลุ่มประเทศนอร์ดิก	96
โลกที่มีทางเลือกมากกว่าความเหลื่อมล้ำ	100
05 โจทย์ใหม่ในรัฐสวัสดิการนอร์ดิก	105
หัวใจของระบบการเมืองกลุ่มประเทศนอร์ดิก	106
ลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมการเมือง	108
ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับทุน	109
สวัสดิการนอร์ดิกในโลกทุนนิยม	110
จิตวิญญาณแห่งยุคสมัย?	112
ลักษณะเศรษฐกิจการเมืองที่ลดทอนรัฐสวัสดิการ	115
การลดต้นทุนทางการเมือง	116
การเปลี่ยนผ่านของวัฒนธรรม	117
โลกอุดมคติที่หมดเชื้อเพลิง?	118

06 รัฐสวัสดิการในยุโรปตะวันตก:	
เมื่อสวัสดิการคือทางสองแพร่ง	123
จากปฏิวัติอุตสาหกรรมสู่วิกฤตทุนนิยม	125
การพัฒนาสถาบันการเมืองในยุโรปตะวันตก	128
ยุโรปตะวันตก vs กลุ่มประเทศนอร์ดิก	
บนเส้นทางสู่รัฐสวัสดิการ	130
07 การเสื่อมถอยของรัฐสวัสดิการในยุโรปตะวันตก	139
พรรคการเมืองและสถาบันการเมือง	
ที่เกี่ยวพันกับรัฐสวัสดิการ	141
ความชอบธรรมของระบบการเมือง	
กับการเสื่อมถอยของรัฐสวัสดิการ	145
กรณีศึกษาพัฒนาการสวัสดิการในสหราชอาณาจักร	147
เส้นทางสู่นาคตในสังคมหลังรัฐสวัสดิการ	150
08 รัฐสวัสดิการเอเชียตะวันออก: โลกในระบบคิดแบบขงจื้อ	153
รัฐสวัสดิการตะวันออก vs รัฐสวัสดิการตะวันตก	157
ภูมิหลังทางเศรษฐกิจการเมือง	158
ความสำเร็จบนเงื่อนไขเฉพาะแบบเอเชีย?	160
คุณพ่อรู้ดี: ลักษณะทั่วไปของนโยบายรัฐสวัสดิการแบบขงจื้อ	162
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจและผลทางสังคม	165

09 ปัญหาของรัฐสวัสดิการแบบ “คนดี” ในเอเชียตะวันออก	169
โครงสร้างประชาธิปไตยและการเมืองในเอเชียตะวันออก	170
ความสัมพันธ์ระหว่างสวัสดิการแบบขงจื้อกับลัทธิเสรีนิยมใหม่	176
10 ความเปราะบางในสังคมไร้สวัสดิการ	
และเส้นทางไทยสู่รัฐสวัสดิการ	181
สวัสดิการในไทยที่ไม่เคยโรยด้วยกลีบกุหลาบ	182
ไตรลักษณะของสวัสดิการในสังคมไทย	188
กลุ่มผลประโยชน์ในสวัสดิการไทย	194
วิกฤตความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย	197
เส้นทางสู่รัฐสวัสดิการในไทย	201
ยังไม่ใช้ปลายสายรุ้งแต่ก็ยังเห็นดวงดาว	211
บทส่งท้าย	214
เกี่ยวกับผู้เขียน	223